

— प्रत्यव *am Orte bleiben* Çat. Ba. 3,6,1,29. 12,4,1. गृक्षेषु 13,6, 3,20. — partic. °सित 1) प्रत्यवसिताः fahren zur Hölle MBu. 13,1629. = घात्ररूपसिताः *gestiegen und wieder gefallen* Nilak. — 2) gegessen AK. 3,2,60. (einen Tadel enthaltend) etwa der sich voll gegessen hat P. 8,2,195, Schol. Vgl. प्रत्यवसान.

— व्यव 1) sich trennen, in Zwiist gerathen: व्यवस्येतां पितापुत्रौ TBa. 3,9,2,2. Çat. Ba. 13,2,4,1. — 2) trennen, einen Absatz machen (Gegens. सम्-घम्) RV. Paṭr. 15,12,18,29. — 3) sich entschliessen, sich entschcheiden TBa. 1,8,4,2. Çāṅka. Ça. 1,4,22. यो विचिन्त्य धिया धीरो व्यवस्यति स बुद्धिमान् MBu. 1,4242. विदित्वा °सिष्यामि 6118. Verz. d. Oxf. H. 262,2,3 v. u. °स्यते so v. a. °सीयते pass. impers. MBu. 14,726. die Ergänzung im acc. MBu. 4,1270. कस्वेतद्यवसेत् 7,9140 (nach der Lesart der ed. Bomb.). मनसा चिन्तितानर्थान्बुद्ध्या चेद् व्यवस्यति 14,1193. अर्थं वा यदि वा कामं पापम् R. 3,56,18. किं °स्यति so v. a. vorhaben Siu. D. 70,18. Buig. P. 4,26,17. घात्रमेच्छा °सीयताम् Spr. (II) 6275. im dat.: प्रणिपाताय धीमतः MBu. 5,54. im loc.: तदाज्ञापय कः कस्मिन्कुतो वापि °स्यतु so v. a. was und wo Jmd. Etwas unternehmen soll R. 4,28,27. mit अर्थम् zu: भित्तार्थं °सोयताम् man entschliesse sich zu Spr. (II) 3328. mit infin. entschlossen —, Willens sein zu MBu. 1,4020. 5,52. R. Goan. 2,15,35. 20,12,27,26. 84,15,4,55,18. Çāṅk. 17,84. Mārk. P. 61,17. °सेयम् MBu. 1,4168. °सामि 3,16800. — 4) eine entschiedene Meinung gewinnen oder haben, sich überzeugen, überzeugt sein, erkennen: व्यवस्य सर्वमस्तीति नास्ति क्वं भावमुत्सृज्य MBu. 3,1200. 5,6024. 13,1386. व्यवस्यन् Çāṅk. 105, v. 1. यथा मे गौतमः प्राक् ततो न व्यवसाय्यक्तम् MBu. 3,12685. इति °स्य Buig. P. 10,12,16. °स्यते 3,18. die Ergänzung im acc.: वसन्तम् TBa. 1,8,4,1. एका ऽपि वेदविद्वर्मं यं °स्येत् M. 12,113. Buig. P. 4,12,29. भारं किं रथकारस्य न °सति (°स्य-ति ed. Bomb.) पण्डिताः so v. a. haben keine richtige Vorstellung von MBu. 4,1584. नास्तीत्येवं व्यवस्यति सत्यं संशयमेव च ॥ तदपुक्तं व्यवस्यति von der Wahrheit und dem Zweifel haben sie die Ansicht u. s. w. 13,7586. fg. अथैनां दुष्कृतां पुत्रां शिष्यापालो °स्यति so v. a. halten für 2,1400. केचिदेन °स्यति पितामकुसुतम् 9,2716. 14,604. R. 2,12,71. Suça. 1,95,7. 2,275,1. 312,9. 369,16. 466,19. Buig. P. 1,9,17. — 5) Betrachtungen bei sich anstellen, hin und her überlegen: इति °स्य MBu. 1,5926. इद् रूपं प्रथमपरिगृहीतं स्यान्न वेति °स्यन् Çāṅk. 115. — 6) im Stande sein, vermögen; mit infin. Mān. 23. — 7) partic. °सित a) zu Ende gegangen: दिनं Kāṭh. 9,90. — b) beschlossen, unternommen Ha- riv. 9239. R. 2,23,10. 76,6. 3,13,7. 44,28. Mān. 112. Spr. (II) 284. 826. 1602. Prān. 70,3. impers.: दिष्ट्या °सितम् Buig. P. 10,73,19. तेनापि जीवोत्सर्गाय °सितम् Prān. 89,2. °सितं चित्तेन गन्तुं पुरः Spr. (II) 4288. subst. n. Beschluss, Entschluss, Vorhaben, Unternehmung Mān. 39,5. Spr. (II) 5203 (pl.). Buig. P. 1,13,35. 3,23,22. 4,9,19. 12,22. 5,18,70. 10,71,18. एवं कृतव्यवसितः 6,10,11. नेह युद्धेन वा शक्यं किञ्चिद्व्यवसितेन वा so v. a. muthiger Entschluss R. 5,9,27. — c) der einen festen Entschluss gefasst hat, entschlossen, den festen Willen habend Buig. 9,30. R. 4,26,18 (अ°). Vikram. 57,2. Mālarin. 21,10. Rāḍa-Tan. 2,93. इति Çāṅk. Cn. 63,14. Buig. P. 9,6,12. 9,48. एवं बुद्ध्या 2,3,1. 2,1, 21. 10,56,43. die Ergänzung im loc.: पितुर्निर्देशपत्न्ये R. 2,24,1. im

dat.: राक्षः प्रजातये Buig. P. 4,13,35. im infin. Buig. 1,45. R. 1,52,22 (53,21 Gonn.). 70,13. Mān. 1,11. Çāṅk. 136. Vikram. 125. Mālar. 22. Kāṭh. 15,86. Buig. P. 4,14,24. Verz. d. Oxf. H. 145,6,26. °सति mit infin. 253,2,18. — d) wovon man sich überzeugt hat, erkannt Buig. P. 5,1,7. 14,2,11. सम्यग्व्यवसितं (impers.) भवता 10,72,7. — e) zu einer Ueberzeugung gelangt: इति Buig. P. 6,5,21. इति बुद्ध्या 4,17,12. 10,81, 38. सम्यग्व्यवसिता ते बुद्धिः hat das Richtige getroffen 1,15. एवं °सितमतिः 11,8,42. mit acc. so v. a. für das Wahre erkannt habend und dafür lebend: दानं देवा व्यवसिता दममेव मर्कषयः MBu. 14,755. नाना-व्यवसिताः सर्वे सर्पदेवर्षिदानवाः 756. — f) = प्रतारित Buḍripa. im ÇKDn. — Vgl. व्यवसाय, °सायिन्, °सिति. — caus. entschlossen —, unternehmend machen: यथा नो व्यवसाययात् VS. 3,53. TS. 2,1,8,5. Jmd. Willens machen, veranlassen; mit infin. Kā. 1,28.

— अनुव्यव dahinterkommen, erkennen: दुष्कारं परमं ज्ञानं तर्केषानु-व्यवस्यति MBu. 3,8457.

— संव्यव s. °स्य.

— समव 1) sich für denselben Ort oder dieselbe Zeit entscheiden: दीनिष्यमाणाः Çat. Ba. 4,6,8,3. sich entscheiden für so v. a. für richtig anerkennen: धर्मं यं °स्येत् M. 7,13. — 2) erreichen, gelangen zu: °स्य-ति नास्य पारम् Buig. P. 2,7,41.

— नि, °ष्यति, न्यषात् und न्यषासीत् Vor. 8,45. 11,8. partic. °षित P. 2,3,70.

— परिषि, °ष्यति P. 2,4,17, Schol.

— प्रषि, °ष्यति P. 2,4,17, Schol. Vor. 8,22. 45. 11,8.

— परि, °ष्यति P. 2,3,65, Schol. partic. °षित P. 2,3,70. — Vgl. परिषय.

— प्र, partic. °सित 1) huldigend, hingegeben, obliegend, besorgt um AK. 3,1,9. H. 385. v. 1. zu Halā. 2,198. 209. mit instr. oder loc. P. 2, 3,44. 5,2,66. केशैः oder केशेषु Schol. उदयापर्वण्योः Rāḍa. 8,22. — 2) anhaltend, beständig: कसितं Bhāṭṭ. 10,6. — Vgl. प्रसित, प्रसिति, प्र-सृत unter सरु mit प्र 6) f) und सि mit प्र.

— वि 1) auflösen, ablösen; freigeben, strömen —, laufen lassen: प्र-न्थिम् RV. 9,97,18. 10,143,2. पाशान् AV. 6,121,1. VS. 12,65. TS. 3,5, 6,2. Çat. Ba. 3,5,2,25. 6,4,20. धाराः RV. 1,85,5. तुरीयम् 142,10. प्रज्ञाम् 2,3,9. 40,4. 5,88,3. वस्तिम् Kauç. 25. वि षोडशे गृण्यते मनीषाम् entschlossen RV. 4,11,2. 9,95,5. वि सूर्यो घमतिं न श्रियं सात् 5,45,2. 8ff-son: पथः 2,5,9. अद्रिम् 5,45,1. दत्तिं कर्षं विषितं (vgl. P. 2,3,70) न्य-क्षम् 83,7. ऊर्ध्वः 10,30,11. AV. 7,18,1. geöffnete d. i. zum Fang gelegte Schlingen 4,16,6. — 2) abzäumen, auszäumen: शिष्ये RV. 1,101,10. partic. pass. Rosse RV. 3,33,1. 6,6,4. 12,5. विषिता सति गर्भः 10,27, 14. आदित्य Lit. 3,1,13; vgl. समयाविषितः abspannen so v. a. weich —, milde machen: वि ते मनः सीमहि RV. 1,25,3. — Vgl. 1. विषाह (wo zu setzen ist: das Ablassen sc. einer Flüssigkeit) und °षायिन्.

— सं, सं स्यामि AV. 3,19,2. 5 fehlerhaft für सं श्यामि.

4. सा f. pron. s. unter 1. स.

5. सा f. = लक्ष्मी Tan. 4,1,41. H. 226. — Vgl. 4. स.

सौम्यमन (von सौमन) adj. zur Selbstbeherrschung in Beziehung stehend:

अपिकोत्र Kauç. Up. 2,5, v. 1.

सौम्यमनि (wie oben) m. patron. Çala's MBu. 6,9686. 2687. 2690. 2700.